

Kuhu saab asupaiga REPRESSEERITUTE MÄLESTUSMÄRK

Represseeritute Liidu Rakvere osakonna asutamiskoosolekul 18. märtsil võeti vastu üksmeelne otsus, et Rakvere rajoonist ja Virumaalt pärit stalinismiohvrite monument tuleb püstitada Vallimäele.

25. märtsil, 1949. aasta suurküüditamise aastapäeval avati Vallimäe põhjaservas mälestuskivi, mille asemele püstitatakse hiljem monument.

31. märtsil, Rakvere kultuurikonverentsil teatas Erki Nuut konverentsi juhatajale kirjilikult ja ütles oma sõnavõtus Olav Mäe, et praegu väljavalitud paika mälestusmärki paigutada ei saa, sest see jääb linnuse eelkindlustuse alla ning tulevaste tööde käigus võib segama hakata.

Kui otsustada nende avalduste üle, siis on mälestusmärgi asupaik endiselt lahtine.

Toimetuses on suur hulk kirju, milles avaldatakse arvamusi stalinismiohvrite mälestuse jäädvustamise kohta. Me ei pidanud vajalikuks vahetult enne 18. märtsi, Represseeritute Liidu Rakvere osakonna asutamiskoosolekut mõttevahetust ajalehes jätkata, vaid arvasime, et kes siis veel kui mitte ohvrid ise võiksid öelda oma otsustava sõna. Mida nad ka tegid.

Ometi on seis taas lahtine. Seepärast peame vajalikuks avaldada kaks toimetusele tulnud kirja. Esimeses neist, Sirje Aaviku omas, peetakse rohkem küll silmas üle-eestilise mälestusmärgi püstitamist, teises, mille au-

tor on Kalju Saaber, jääb kandvaks' ideeks Virumaa ja virulase saatus. Siinjuures tahaks lisada, et Sirje Aaviku kirja oleksime jõudnud avaldada ka toonase mõttevahetuse käigus, kui pidada silmas kirjutamise aega. Paraku tuli kiri Kärueveskilt Rakverre seitse päeva. Küllap jalgsi.

Kokkuvõtlikult ülejäänud kirjadedest. Ella Rajari Viru-Nigulast on Vallimäe vastu ja toetab ettepanekut taastada stalinismiohvrite mälestusmärgina Pauluse kirik Rakveres. Juhon Vee Rakverest eelistab nii Emumäele, Vallimäele kui ka Palermole endise Vabadussõja mälestussamba asukohta. Sünnilt virumaa-lane, aga praegu Pärnu rajoonis Kablis elav Erast Karp on seisukohal, et kui rääkida mälestusmärgist laiemas tähenduses, siis oleks õige paik Emumägi. H. Tark Rakverest pooldab Palermot, anonüümseks jääda sooviv rakverlane aga Vilgu teeristi (seal, kus tee hargneb Vinni, Injusse ja Pajustisse) või siis Tõrma ringtee äärset kolmnurkset platsi. Perekont Männik Rakverest on lihtsalt Rakvere poolt. Veeliks Jalakas peab sobivaimaks paigaks Rakvere tammi-
kut, A. Truupõld Tartust Palermot.

Karta on, et mälestusmärgi asjus algab uus mõttevahetus. Kes siis ikkagi langetaks otsuse? Millal ja missuguse? Praegu on jõus ju kaks otsust: rajooninõukogu oma — Emumäele, Represseeritute Liidu Rakvere osakonna oma — Vallimäele. Selge on vaid üks: mälestusmärk tuleb püstitada. Ent kuhu?